

10. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קטז עמוד א
ולמה כתבה כאן – כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות
שנייה. פורענות שנייה מאי היא? – ויהי העם כמתאננים. פורענות
ראשונה – ויסעו מהר ה'

11. תוספות מסכת שבת דף קטז עמוד א
פורענות ראשונה כלאמר במדרש ויסעו שנסעו מהר סיני לך שלשת ימים
כתינוק היואל מצית הספר שזורח לו והולך לו כך היו צורחים מהר סיני
לך שלשת ימים לפי שלמדו הרבה תורה ציינו אמר הקדוש ברוך הוא
נסמוך פורענות לפורענות לאו אלא נפסקו פרשת ויהי זנסוע הארון.

12. חתם סופר על התורה בהעלותך
ונראה לי הכל חד, לולי שפרקו עול תורה וברחו כבורח מבית
הספר לא שלטה התאווה בהם אך הם פרקו עול תורה וניתן
עליהם עול דרך ארץ שהוא תאוה, וכתוב עוזבי ה' יכלו המניח
ספר תורה הוא בכלל כליון, נוטל חייו מן העולם. ונראה לי
היינו דקרו למקום קברות התאוה כי שם קברו, פירוש, כי
מתים כבר היו מאז נסעו מהר ה' אך לא נקברו ובמקום הזה
נגמרה מיתתם ונקברו כי שם קברו העם.

13. סמ"ע סימן ג ס"ק יג
ואם תשמע לעלתי לא תשז אלל הקהל זנסוס דין, לידעת שפסקי הזעלי
זתים ופסקי הלומדים הם שני הפכים, ולאמרו... כך היו נקיי הזעת
שזירושלים עושים, לא היו יושזין זדין לא"כ היו יודעין מי ישז עמהם

14. והגדת פרשת במדבר
ההשקפה הזגורה היא שאנו חיים את חיינו ושואפים להנאותיו ואשרנו.
לבריאות ואושר, לפרנסה טובה ומעמד מכובד, למשפחה נפלאה
וסיוק, אבל הלא יהודים אנו, אז ניתן לקב"ה את חלקו. שלוש תפילות,
מאה ברכות, שבת וחג. ואם נוסף גם שיעור תורה, הרי זה מעל ומעבר.
זו היא "דעת בעלי בתים". ובמבט זה, באמת אין מה לפחוד מיום הדין.
עוד מגיע לנו עודף.... אבל הורנו להקדים את קיראת פרשת "במדבר"
למתן תורה, כדי לקבל את התורה באספקלריא שלה. והיא שהמשכן
הוא המרכז!... זה מרכז חיינו סביבותיו אנו שוכנים. במעגל הראשון,
שבט לוי ומשה רבנו ואהרן ובניו, שומרי משמרת הקדש המורים
משפטיו ליעקב ותורתו לישראל. והשבטים כולם במעגל החיצון. לומר
לך, שכזה צריך להיות עולמו של יהודי, סביב המשכן, סביב הרוחניות.
וקודם כל, במעגל הפנימי, "שבט לו" שלו, ליוז התורה ועבודת ה'. רק
במעגל החיצון חיי החולין.

15. אורות הקודש חלק ב עמוד שח
בקטנות הדעת מונח ארס פנימי, שנדמה על ידו, שכל הנתקה מן החול אל
הקודש היא דחיה מישות אל אפסיות. ואע"פ שההודאה החיצונה מנגדת
לזה מצד קבלת האמונה, שמסעדת את כל כושל, גם הנשפל בקטנות, בכל
זאת בעצמיותה של ההכרה חסר זה היסוד המאיר, המזהיר את נשמת האדם
בתוכיותה, שעל ידו הנשמה טבועה כולה בהכרתה העליונה, שכל הנתקה
מן החול אל הקודש היא בריחה מחורבן ואפסיות אל הישוב המילוי והישות
הכבירה והאיתנה, אל חיי החיים בעוצם מקוריותם, והזרמת שפעםם
ההומיה, מלאת המנוחה והעז.

כשהתורה במרכז החול מושפע מהקדש

16. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף סח עמוד ב
רבי אליעזר אומר: אין לו לאדם ביום טוב אלא או אוכל ושותה או
יושב ושונה. רבי יהושע אומר: חלקו, הציו לאכילה ושתיה וחציו
לבית המדרש. ואמר רבי יוחנן: ושניהם מקרא אחד דרשו, כתוב
אחד אומר עצרת לה' אלקיך, וכתוב אחד אומר עצרת תהיה לכם.
רבי אליעזר סבר: או כולו לה' או כולו לכם. ורבי יהושע סבר:
חלקו, חציו לה' וחציו לכם. אמר רבי אלעזר: הכל מודים בעצרת
דבעינן נמי לכם. מאי טעמא – יום שניתנה בו תורה הוא.

במדבר-שבועות-מרכז החיים

1. תוספות מסכת מגילה דף לא עמוד ב
ומטעם זה אנו קורין במדבר סיני קודם עזרת כדי שלא להסמיך הקללות
שזבחוקותי לעזרת

2. במדבר פרק ב פסוק יז
וְנָסַע אֱהֲל־מוֹעֵד מִיְּמֵי הַלַּיִם בְּתוֹךְ הַמִּדְבָּר כַּאֲשֶׁר יִזְוּן כֵּן
יִשְׁעוּ אִישׁ עַל־יְדוֹ לְדַלְתָּם: ס

3. רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק יג
ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו מפני
שהובדל לעבוד את "י לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו
הצדיקים לרבים...

4. דרשות מהר"ם בריסק (רבי מרדכי בריסק)
יש לומר בהבנת סמיכות התורה בסיום סדר ויקרא דכתיב "אלה
המצות אשר ציוה ה' את משה אל בני" בהר סיני", לתחילת סדר
במדבר. דהנה ידוע הקושיא שהקשה גוי אחד את רבי יהושע בן
קרח למה אין ישראל בטלים באומות העולם, הרי רוב העולם
אינם מעם היהודי, ואם כן היה מן הדין שיתבטלו חלילה מדין
'אחרי רבים להטות'. והתרוץ הוא, כיון דכתיב 'אם לא בריתי יומם
ולילה חקות שמים וארץ לא שמת', אם כן הוי ליה ישראל דבר
המעמיד, דקיימא לן דאפילו באלף לא בטיל. ובזה מובן הסמיכות,
'אלה המצות אשר ציוה ה' את משה – 'שאו את ראש כל עדת
בני', היינו שאם לא היו מקבלים המצוות הרי היו בטלים, אבל
אחר שקיבלו את התורה והמצוה והם מעמידים את העולם, אם
כן שפיר אמר 'שאו את ראש', דאפשר לספור אותם דאף שהם
המיעוט אעפ"כ אינם בטלים.

5. במדבר פרק ג פסוק טו
פָקֹד אֶת־בְּנֵי לְוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחוֹתָם כְּלִיָּכָר מִבֶּן־יָוֶזֶדֶשׁ
וּמִעַלָּה תִּפְקְדֵם:

6. רש"י במדבר פרק ג פסוק טו
טו) מנן חדש ומעלה – משילא מכלל נפלים הוא נמנה ליקרא שומר
משמרת הקדש.

7. דרש משה (אגרות משה)
נראה דבעצם אף קטן הוא בכלל קבלת התורה, שיתחייב כשיגדל,
ולכן שייך למנותו בתוך כל ישראל הגדולים, אבל מתוך שלא ידוע
שיתקיים ויתגדל לתורה ולקדושה מצד שלא יחנכו אותו כראוי מצד
טרת האבות, לכן לא נימנו עד בן עשרים שכבר הוא בן דעת ורואים
שהוא שומר תורה. אבל שבט לוי שהם הוקבעו להיות שומרי משמרת
הקודש להורות ולדון ולעבוד עבודת השי"ת בבית המקדש, הוא
כרובא וחזקה שיתגדלו להיות שומרי משמרת הקודש, ולכן יכולים
למנותם תכף משנולדו ... ולכן אם האבות הם בני תורה ונזהרים
במצוות ה' ובכל ליבם ונפשם שואפים הם להיות שומרי תורה ומצוה,
שזה כל חיייהם, יש לנו לומר גם תכף שנולד שהוא שומר משמרת
הקודש. והוא פרוש הברכה 'כן יכנס לתורה' בלשון סיפור דברים,
שמוטבחים אנו שכן יהיה.

8. במדבר פרק י
(לג) וַיִּסְעוּ מִהַר יְקֹקֶה דְרָף שְׁלִישִׁת יָמִים וְאַרְוֹן בְּרִית־יְקֹקֶה נָסַע
לְפָנֵיהֶם דְרָף שְׁלִישִׁת יָמִים לְתוֹר לָהֶם מִנְּוֹזָה: ...
(לה) וַיְהִי בַּיּוֹם הָאֵרֶן וַיֹּאמֶר מִשְׁנֵה קוֹמְוָה יְקֹקֶה וַיִּפְצְוּ אִבְיָה
וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאִיה בַּפְּנִיה:

9. רש"י במדבר פרק י פסוק לה
(לה) ויהי זנסוע הארן – עשה לו סמניות מלפניו ומלחאריו, לומר שאין
זה מקומו. ולמה נכתב כאן, כדי להפסיק בין פורענות לפורענות וכו'
כלאיתא בכל כתבי הקדש (שבת קטז א):

השמים בצביונה הטהור. הוא הדין בעבודת הבורא – יהיו תנועות שידגלו בעבודות זרות או יעלו על נס את עבודת הכפיים, לפיכך הודיעו שאין העולם מתקיים אלא על ה'עבודה', עבודת הבורא הידועה מדור דור. אבל ביחס לגמילות חסדים – אין צורך לציין איזו היא ולהבדילה מאחרות, שכן גמילות חסד נעשית לכל, לעניים מהוגנים ושאינם מהוגנים, לכל דצריך ולכל דכפין...

26. ויקרא פרק יא

(ט) אֶת־זֶה תֵּאֲכָלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בְּמִים כָּל אֲשֶׁר־לוֹ סִנְפִיר וְקִשְׁקִישׁ בְּמִים בְּיָמִים וּבְזֹזְלִים אֹתָם תֵּאֲכָלוּ:

27. תלמוד בבלי מסכת חולין דף טו עמוד ב

תנן התם: כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר... וליכתוב רחמנא קשקשת ולא ליכתוב סנפיר! איך אבהו, וכן תנא דבי ר' ישמעאל: יגדיל תורה ויאדיר.

28. של"ה עשרה מאמרות מאמר ראשון

ומזה אני אומר רמז על דרך הסוד, בחולין תנן התם, כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר.... יגדיל תורה ויאדיר עד כאן. הנה תלמידי חכמים נמשלו לדגים שפרים ורבים, ואמרו בחגיגה, 'וכמשמרות נטועים', מה נטיעה זו פרה ורבה, אף דברי תורה פרים ורבים. והעוסקים בסודות התורה צוללים במים אדירים ועמוקים, והם קדושים וטהורים כמותם. ותנן קשקשין הקבועין בו, סנפירים הפורח בהן. ועתה אפרש הסוד, 'קשקשין הקבועין, רומז על מה שקיבל מרבו, והוא בחינת חכמה, ויסנפיר, אשר מתפשט בהם בחינת הבינה שכל המוליד. ובזה יגדיל תורה.

29. חזקוני במדבר פרק ח פסוק יח

(יח) ואקח את הלויים תחת כל בכור שאם היו כל הבכורים עובדים יהיה בהם נגף שהרי אביו של זה הבכור שמא לא היה בכור ולא אבי אביו ולא הורגלו בעבודה ולכשיבא לעבוד לא יהא בקי ונזהר בה ויעשה שלא כהוגן וניגף... אבל הלויים כיון שנבחרו המה ובניהם ובני בניהם לדורות הורגלו והזהרו בעבודתם לעשותה כהוגן

30. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פט עמוד א

ואמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שירד משה מלפני הקדוש ברוך הוא, בא שטן ואמר לפניו: רבוננו של עולם, תורה היכן היא? אמר לו: נתתיה לארץ. הלך אצל ארץ... ואמר לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, היפשתי בכל הארץ ולא מצאתיה. אמר לו: לך אצל בן עמרם. הלך אצל משה, אמר לו: תורה שנתן לך הקדוש ברוך הוא היכן היא? אמר לו: וכי מה אני שנתן לי הקדוש ברוך הוא תורה? אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: משה, בדאי אתה? – אמר לפניו: רבוננו של עולם, חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום. אני אחזיק טובה לעצמי? – אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: הואיל ומיעטת עצמך – תקרא על שמך, שנאמר זכרו תורת משה עבדי

31. רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה ט

דברי תורה נמשלו כמים שנאמר הוי כל צמא לכו למים, לומר לך מה מים אינם מתכנסין במקום מדרון אלא נזחלין מעליו ומתקבצים במקום אשבורן כך דברי תורה אינם נמצאים בגסי הרוח ולא בלב כל גבה לב אלא בדכא ושפל רוח שמתאבק בעפר רגלי החכמים ומסיר התאוות ותענוגי הזמן מלבו ועושה מלאכה בכל יום מעט כדי חייו אם לא היה לו מה יאכל ושאר יומו ולילו עוסק בתורה.

17. ויקרא פרק כג פסוק יז

בְּמוֹשֵׁבֵיבְתֵיכֶם תִּבְיָאוּ לְזֶם תִּנְוָה עֲתִים עֲנִי עֲשֵׂרִים סֶלֶת תִּהְיֶינָה זֶמֶן תִּאֲפֶינָה בְּכֹרִים לִיקָוֶק:

18. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יז עמוד א

ורבי אלכסנדר בתר דמצלי אמר הכי: רבון העולמים, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב? שאור שבעיסה

19. שמות פרק יט פסוק כ

וַיִּרְדּוּ יִקְוֶה עַל־הָהָר סִנְי אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יִקְוֶה לְבוֹשֶׁה אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל מִשָּׁה:

20. ספר תפארת ישראל פרק כה

ולפיכך ביום הזה נבחר החמץ, שהאדם – שבו החמץ – עיקר ביום הזה. והיו שתיים, ועמהם שני כבשי עצרת (וזבח) [לזבח] שלמים (ויקרא כג, יט). מפני כי יום הזה הקדוש ברוך הוא היה פונה אל עולם הזה. ולא נמצא בכל הקרבנות שלמי צבור, כי אם בעצרת. וזה מפני כי יום הזה יש שלום וחבור לעליונים עם התחתונים. ויש אכילה למזבח, וזהו לגבוה, ואכילה לאדם, כי ביום הזה בעינינו "לכם". ופרושים הראשונים ברורים.

21. והגדת במדבר

מגיע חג שבועות, התעלינו בפסח ובימי הספירה, מקבלים אנו את התורה, "והכל מודים בעצרת, דבעינן נמי לכם". לא די בהתעלות הרוחנית הנפלאה, אלא "בא משה והורידה לארץ", "וירד ה' על הר סיני", מסוגלים אנו גם לקדש את האכילה! ויתכן שלפיכך נהגו לאכול מאכלי חלב בחג השבועות, שנמשלו דברי תורה לחלב. שהתורה אסרה אכילת דם משום שמשריש בהמיות באכלו. ואמרו שהדם נעקר ונעשה חלב, והיינו שאפשר להפוך אף את הגשמיות לרוחניות: "להיות לכם לאלוקים"

22. מלכים א פרק יח

(כא) וַיִּזְעַק אֶל־הוֹ אֶל־פְּלִיֵּעַם וַיֹּאמֶר עַד־מַתִּי אֹתָם פְּסוּזִים עַל־שֵׁתֵי הַסַּעֲפִים אִם־יִקְוֶה הָאֱלֹקִים לָכוּ אֲזַרְיוּ וְאִם־יִהְיֶעַל לָכוּ אֲזַרְיוּ וְלֹא־עָנִי הָעַם אֹתוֹ דְּבָר:

23. והגדת במדבר

מדוע פתח בהקדמה זו: מדוע לא הציע מיד את מבחן האש? ואמר הסבא מנובהרדוק: למי שפוסח על שני הסעיפים, לא יעזור מבחן האש: אז ירדה אש על מזבח ה', אז לא ירדה על מזבח הבעל. אבל לא זיק לעבוד את שניהם.... חייבים היו לעורר בהם בתחילה את "הרגשת הסתירה", את ההבנה וההכרה שעבודת ה' ועבודת הבעל אינם הולכים כאחד, רק אז יועיל המבחן! ...

אמר לי יהודי: ידוע ש"שבת" נוטריקון "שינה בשבת תענוג". ויש אומרים שחלילה וחס: שבת יעשה כלו תורה, אלא הוא נוטריקון "שינון בשבת תענוג". ואני אומר שאלו ואלו דברי אלוקים חיים ואפשר לקיים שניהם. אני פותח ספר ונרדם עליו...

זו התורה לא תהא מוחלפת

24. משנה מסכת אבות פרק א משנה ב

שמעון הצדיק היה משיירי כנסת הגדולה הוא היה אומר על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים:

25. והגדת במדבר

קם הגאון רבי שבתאי יגל זצ"ל, ראש ישיבה דסלונים ואמר: ... יש להבין מדוע הוסמכה לשני הראשונים ה"א הידיעה, ונעדרה מן העמוד השלישי, גמילות חסדים? והשיב: חז"ל צפו ברוח קדשם שיגיעו זמנים שכל פלג יתימר ב'תורה' משלו, יציע 'תיקונים' ושינויים ויגרע כרצונו. לפיכך הדגישו שהעולם מתקיים אך ורק על ה'תורה' הידועה, תורה מן

8-12 – כאשר התורה אינה ממוקמת במרכז החיים, האדם חשוף להגרר אחר התאוות ובמקום שהוא ינהל את התאוות, התאוות מנהלות אותו.

פרשת "ויהי בנסוע הארון" מסומנת בשתי סימניות (נו"נ הפוכה) כדי לומר לנו שאין זה מקומה, ואם כן למה נכתבה היכן שנכתבה? כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שניה. כאשר אנו מתבוננים בפרשה מבואר שפורענות שניה היא 'המתאוננים' אך לא ברור מהי הפורענות הראשונה. התו"ס הביאו מדרש שהתורה באומרה "ויסעו מהר ה' דרך שלוש ימים", באה לומר, שבנ"י נסעו מהר ה' כתינוק היוצא מבית הספר שבורח לו והולך לו, כך היו בני"י בורחים מהר סיני דרך שלוש ימים, וכל זאת למה? משום שלמדו הרבה תורה בסיני. ומבאר החת"ס שפורענות גוררת פורענות וברגע שבנ"י ברחו מהר סיני וכביכול רצו "לנוח" מהתורה מיד התעוררה להם תאוה לבשר ומשם הכדור שלג רק הלך ונעשה גדול יותר. מדברי החת"ס אנו למדים שככל שנתחזק בידיעה שהתורה היא מרכז חיינו ושללא תורה אין כל משמעות לחיינו, נוכל להישמר ולהיות בעלי בתים על התאוות ולהשתמש איתם במקום הנכון ובזמן הנכון, לעומת זאת, ככל שנניח את התורה בקרן זווית, ונחוש שהתורה היא גורם מפריע בחיינו, לאט לאט או אפילו מהר מהר כמו שנאמר "סרו מהר מן הדרך", תתהפך הקערה על פיה ומאדונים של החומר נהפוך לעבדים.

13-15 – מדוע כאשר התורה במרכז חיינו ואנו יונקים מהתורה ונושמים תורה אנו לא נגררים, ולהפך כאשר אין התורה במרכז פתאום הכל מתהפך? את התשובה ניתן למצוא בסמ"ע אחד מנושאי הכלים על שו"ע חלק חו"מ. הסמ"ע מביא עצה שכותב מהרי"ו למהר"ש, לעולם לא תשב אצל הקהל בשום דין, משום שהפסקים של בעלי בתים ושל למדנים הם שני הפכים! החיבור לתורה מיישר את המחשבה!! חיבור לתורה מאפשר לנו לנהל את חיינו בדרך ישרה ובהירה, ולהפך, ניתוק מהתורה עושה את הטפל עיקר ואת העיקר טפל. הרב זצ"ל מסביר מבחינה פסיכולוגית מדוע אנשים מתנתקים מהקודש ועוברים לעולם של חול. הרב כותב שבקטנות הדעת יש לנו ארס פנימי, שעל ידו נדמה שעולם הקודש הוא עולם של אפסיות, לעומת עולם החול שהוא עולם מלא חיים. הרב מוסיף וכותב שעל אף שמצד האמונה אנו יודעים שאין הדברים כן, אעפ"כ התחושה הפנימית היא שעולם החול מלא חיים ועולם הקודש הוא עולם רדום ועייף. נשאל את עצמנו האם אין הדברים כן? האם אנו לא חושבים כך? האם משחק כדורגל או סרט טוב לא מעניין אותנו יותר משיעור בדף יומי? ה' ירחם!! הרב כותב ההפך הוא הנכון! עולם הקודש הוא עולם מלא חיים, רק הוא מלא חיים! וכל השאר אינם אלא דמיונות. כדי להגיע להכרה הזו עלינו לשים את התורה במרכז. וכך לאט לאט לחוש איך כל הדם שזורם לאברים מגיע אך ורק מעולם הקודש. כאשר בוגר ישיבה יוצא לעולם הגדול ומוצא ש"אין לו זמן לקב"ה" סימן שהוא נפל ברשת של בעלי הבתים, סימן שהכסף מעוור את עיניו, הרדיפה אחר מותרות לא מאפשרת לו "לתת גם זמן" לריבונו של עולם. ואם נשאל כיצד יתכן שבוגר ישיבה שחינוכו אותו על כך שהתורה היא האוויר, שהתורה היא הלב ושהתורה היא המנוע לכל המציאות, פתאום לא מוצא זמן לפתוח ספר או ללכת לשיעור? כי השכל עקום! והוא התעקם משום שהתורה לא היתה במרכז!

בס"ד

סיכום

1- בדרך כלל פרשת במדבר סמוכה לחג שבועות. בטעם הדבר כתבו תו"ס – "כדי שלא להסמיך הקללות שבפרשת בחקותי לעצרת".

לפי טעמו של תו"ס, נראה שסמיכות פרשת במדבר לחג שבועות הוא עניין טכני - כדי להפריד בין הקללות שבפרשת בחוקתי לעצרת, אולם לאחר התבוננות בפרשה ניתן למצוא טעם מהותי להסמכת פרשת 'במדבר' לחג השבועות.

2-4 – אחד מנושאי הפרשה - סדר חניית ישראל. ישראל חנו בצורה מרובעת, כאשר בארבעת הצדדים עומדים השבטים ובאמצע אוהל מועד ומחנה הלויים. המשכן הוא הלב, עיני כל השבטים נשואות לאהל מועד וממנו הם יונקים את כוחם. גם שבת לוי מובדל לעבודת ה' לשרת ולהורות את דרכי ה' הישרים לרבים. משום כך לא זכו הלויים בנחלה, כדי שיהיו פנויים לעסוק בתורה ולהורות לישראל את הדרך אשר ילכו בה. ומשום כך זכו לחנות לצד אהל מועד.

אופן חנייה זה של ישראל משריש בלב השבטים שאין זה משנה מה התפקיד של כל אחד ואחד, תמיד התורה תהיה המרכז. את כל כוחות החיים שלנו אנו יונקים מהתורה וממשיכים את ההשפעה על שאר תחומי החיים.

העולם כולו נשען על עם ישראל. ללא התורה וללא ישראל שמופיעים את התורה לא היה לעולם זכות קיום. על פי יסוד זה ביאר הרב מבריסק מדוע אין ישראל בטלים בעולם, הרי רוב העולם הם גויים ועל פי כללי ההלכה מיעוט בטל ברוב, אלא שישראל הם בבחינת 'מעמיד' ומעמיד לא בטל אפילו באלף!!

5-7 – עלינו לדעת שקיום העולם הוא בזכות ישראל רק בתנאי שישראל שמים את התורה במרכז.

כל ישראל נמנים מבן עשרים ומעלה ורק שבת לוי נמנה מבן חודש ומעלה לאחר שיצא מכלל נפלים. לכאורה מדוע כל ישראל לא נמנים מבן חודש ומעלה, הרי לאחר חודש גם הם יצאו מחזקת נפלים?

האגרות משה מתרץ תרוץ נפלא, באמת גם קטן הוא בכלל קבלת תורה, אך כיון שאפשר שלא יחנכוהו כראוי מחמת טרדה וכד' ולא ידוע שיגדל לתורה ולקדושה, לכן לא נימנו עד בן עשרים שאז הוא כבר בן דעת ורואים שהוא שומר תורה. שונה מכולם שבת לוי. שבת לוי הוקבעו להיות שומרי משמרת הקודש, להורות ולדון ולעבוד עבודת השי"ת בבית המקדש, התינוקות של שבת לוי גדלים בסביבה אופטימלית של קדושה וניתן לדעת כמעט בוודאות שלא יסורו מן הדרך, משום כך נמנים כבר בהיותם בגיל חודש. ומסיים ר' משה פיינשטיין, לכן אם האבות הם בני תורה ונזהרים במצוות ה' ובכל ליבם ונפשם שואפים הם להיות שומרי תורה ומצוה, שזה כל חייהם, יש לנו לומר גם תכף שנולד שהוא שומר משמרת הקודש.

מדברים אלו אנו מבינים שכל זמן שיש חשש שיהודי יצא לתרבות רעה הוא עדין בחזקת נפל! ומכאן עלינו להבין עד כמה התורה היא מרכז חיינו וללא התורה אין לנו כל משמעות.

הקודש עומד על גביו ניתן לנתב אותו בצורה נכונה והוא נעשה כלי שרת לקודש. לכן בעצרת לכולי עלמא בעינן נמי לכם!! משום שדוקא בחג השבועות, ביום שניתנה תורה לישראל, התחדשה היכולת לקחת את החול ולהשתמש בו במידה ובצורה נכונה.

עלינו לדעת שהכל יונק מהשורש. כאשר התורה היא הלב, נמצא שכל האברים יונקים מהתורה והחול מתקדש, אך אם התורה מונחת בקרן זזית ומידי פעם נותנים לה יחס, יניקת האברים תהיה ממקור זר, החול יישאר חול "ומותר האדם מן הבהמה אין!!".

מגיע חג שבועות, התעלינו בפסח ובימי הספירה, מקבלים אנו את התורה, "והכל מודים בעצרת, דבעינן נמי לכם". לא די בהתעלות הרוחנית הנפלאה, אלא "בא משה והורידה לארץ", "וירד ה' על הר סיני", מסוגלים אנו גם לקדש את האכילה! ויתכן שלפיכך נהגו לאכול מאכלי חלב בחג השבועות, שנמשלו דברי תורה לחלב. שהתורה אסרה אכילת דם משום שמשריש בהמיות באכלו. ואמרו שהדם נעקר ונעשה חלב, והיינו שאפשר להפוך אף את הגשמיות לרוחניות: "להיות לכם לאלוקים" (ציטוט מהרב גלינסקי)

22-23 – כאשר אנו אומרים שהתורה במרכז הכוונה שאנו חפצים בחיי קודש. יש הרוצים לשלב "אחוז בזה וגם בזה" על זה אמר אליהו הנביא "עד מתי אתם פסחים על שתי הסעיפים", אי אפשר לעבוד גם את האלוקים וגם את הבעל. צריך להחליט או את האלוקים או ח"ו את הבעל, אבל לאחוז בזה וגם בזה לא בא בחשבון, זה הכי גרוע. הסכנה הגדולה בחיי פשרה היא שאנו מרגישים בסדר עם כולם, זורקים "עצם" גם לקב"ה וגם לתאוות. ההכנה החשובה ביותר לחג השבועות היא לפתח בנו את "הרגשת הסתירה", אי אפשר לעבוד את ה' בשיתוף!

הסבא מנובהרדוק הקשה מדוע היה צריך אליהו לפתוח בהקדמה זו, מדוע לא הציע מיד את מבחן האש? ותרץ שלמי שפוסח על שני הסעיפים, לא יעזור מבחן האש: גם לאחר מבחן האש יאמר לעצמו: אז ירדה אש על מזבח ה', אז לא ירדה על מזבח הבעל. אבל לא יזיק לעבוד את שניהם... חייבים היו לעורר בהם בתחילה את "הרגשת הסתירה", את ההבנה וההכרה שעבודת ה' ועבודת הבעל אינם הולכים כאחד, רק אז יועיל המבחן! ...

מקימים מוסדות לימוד, לומדים בעיקר חול וגם קצת קודש, ככל שעולים עם הגיל מוסיפים שעות במקצועות החול ומפחיתים במקצועות הקודש.

מקבלים מימון לפיצול כיתות בשעות מסוימות, את איזה שיעורים מפצלים? כמובן אנגלית וחשבון כדי שהתלמידים יבינו. רק מקצוע אחד ניתן ללמד בכיתה של 36 ילדים ומהו? ודאי תורה! בושח וחרפה! איזה שדר עובר לתלמידים, שהחול הוא העיקר והקודש הוא המלצה טובה. אחר כך מתפללים שמתפרסם מעקב על החינוך של הממ"ד ולפלא ששום דבר לא זז, החילון הכי גדול הוא אצלנו ה' ירחם ולמה? כי לא שמים את התורה במקום הראוי לה.....

בכניסה לבית הכנסת מחכים לנו עלוני שבת. לפני כמה שנים, פרסם הרב מלמד מאמר הלכתי שדן בחיוב לגנוז את העלוני ואלו הם דבריו:

כשזוג צעיר צריך לקבל החלטה היכן לגור, ניתן להחליט לפי העבודה, אך ניתן להחליט לפי קהילה תורנית, לפי קהילה שהתורה נמצאת במרכז, לפי קהילה שיש שם ריבוי של שיעורי תורה ולאחר שהחלטנו היכן גרים אפשר גם לחפש עבודה. נכון, זה לא תמיד הולך, לפעמים אדם מחפש, מחפש ואין ברירה, אבל גם אם המציאות הכריחה אותנו לגור במקום של שממה תורנית, ב"ה יש רכב ואם נטרח מעט נוכל למצוא שיעורים קבועים אליהם נוכל להגיע. נוכל למצוא חברותא שגרה במרחק של חצי שעה נסיעה ונקבע איתה כמה פעמים בשבוע, אבל להישאר בלי כלום זה שכל עקום!!

פעמים רבות הגברים מוצאים להאשים את האשה בכך שאינם מתפנים ללימוד תורה. האמת אינה כן! אשה היא בחינת מקבלת ומה שהיא מקבלת היא מוציאה החוצה. אשה שרואה שבעלה מעריך את התורה, מחשיב את התורה, רואה את התורה כמרכז חיו, היא הראשונה שתאפשר לו ללכת. אבל אשה שרואה שהכסף מעל הכל, פגישות עסקיות אי אפשר לבטל אף פעם, ולעומת זאת שיעורי תורה הם בגדר המלצה, כאשר הבעל יבקש מאשתו ללכת לשיעור תורה על חשבון עזרה בהשכבת הילדים הוא מיד יתקל בחומה בצורה!
אם אנחנו רוצים שהנשים ידחפו אותנו ללימוד עלינו לשים את התורה במרכז, אחרת זה לא יעבוד!!

אברך שחוזר לביתו ולא מסוגל לפתוח ספר בבית זה בעיה! אברך שבבין הזמנים יכולים לעבור עליו שלושה שבועות מבלי שהוא לומד משהו זה סימפטום לכך שהתורה אינה מרכז החיים.

כשהתורה במרכז החול מושפע מהקדש

16-18 – בגמרא פסחים נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע כיצד צריך להתנהל האדם ביום טוב. לדעת ר' אליעזר צריך להחליט או שאוכלים ושותים או שיושבים בבית המדרש ולומדים ולדעת ר' יהושע מחלקים את היום לשניים חציו לה' וחציו לכם. ר' אלעזר מבאר שהמחלוקת של ר' יהושע ור' אליעזר היא בכל הימים טובים מלבד העצרת. "בעצרת הכל מודים דבעינן נמי לכם" ומה הטעם? "יום שניתנה בו תורה".

לכאורה יש להקשות, דוקא בחג השבועות היינו מצפים שיש מקום להתעסק רק בלימוד תורה, ולא לתת שום יחס לגוף, דוקא משום שבעצרת ניתנה תורה ואם כן מדוע בגמרא מבואר להפך, ודוקא הטעם של "יום שניתנה בו תורה" הוא טעם לכך שחייבים לתת יחס גם לגוף.

עוד יש להקשות שרק בחג השבועות אנו מביאים קרבן חמץ מחיטים – שתי הלחם. בכל שאר המועדים אין מביאים חמץ לקרבן ורק בחג השבועות מביאים. החמץ בדרך כלל הוא ביטוי ליצר הרע "רצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב? שאור שבעיסה!" ואם כן מדוע דוקא בחג השבועות שהוא יום שניתנה בו תורה אנו מהדרים בהבאת החמץ לבית המקדש והרי כדי לקנות תורה יש לדכא את היצר הרע?

19-21 – את התשובה לשאלה זו מוצאים אנו בפסוק אחד בתורה: "וירד ה' על הר סיני... ויקרא ה' למשה אל ראש ההר ויעל משה". בשבועות – יום שניתנה בו תורה התחדש דבר שלא היה עד כה – "וירד ה' על הר סיני" העליונים מתערבבים בתחתונים ותחתונים מתערבבים בעליונים. בעצרת התחדש עניין גדול, גם את החול אפשר לקדש. עולם החול, עולם התאוות יכול להיות עולם בהמי ללא שום קדושה, אבל כאשר

ותרץ רבי אבהו שהתורה כתבה גם סנפיר, משום יגדיל תורה ויאדיר!

השל"ה הקדוש ביאר את שאלת הגמרא ותרוצו של ר' אבהו בדרך סוד: חז"ל אומרים שהקשקשים קבועים בדג והסנפירים הם שפורחים באויר. על פי יסוד זה ביאר השל"ה שתלמידי חכמים נמשלו לדגים משום שכשם שהדגים פרים ורבים כך תלמידי חכמים פרים ורבים בדברי תורה ומחדשים חידושים בתורה, אך כל זאת בתנאי אחד – שהקשקשים שלהם קבועים, כלומר שבשורשם הם מחוברים למסורות. חידושים ללא מסורות הם אינם חידושים אלא עיוותים! לחדש חידושים אפשר רק מתוך חיבור למסורת! תורה שאין עמה בית אב צריכה בדיקה אם היא תורה. היום צצים ארגונים שונים ומשונים שכל מי שמתבונן בעומק רואה שכל מגמתם אחת להתאים את התורה לדור, מתעלמים ממאמרי חז"ל מתעלמים מהלכות מפורשות, מבארים באורים בתורה כפי העולה על רוחם. אין לנו חלק ונחלה עם תופעות כאלו. המסורות, הבית אב, זהו מקור הניקה שלנו, ללא מסורות אין תורה!!

על דרך זו ביאר החזקוני מדוע לקח ה' את הלויים תחת כל בכור. אילו העבודה היתה בבכורות היה בהם נגף, שיתכן שיש בכור שאביו אינו בכור וגם אבי אביו אינו בכור ונמצא שכלל לא הורגל בעבודה ואין לו מסורת מדור לדור וכיון שלא הורגל בעבודה כשיבוא לעבוד לא יהיה בקי ויעשה את העבודה שלא כהוגן וינגף, אבל הלויים כיון שנבחרו הם ובניהם ובני בניהם נמצא שהמסורות עוברת מאב לבן ויהיו רגילים ובקיאים בעבודה ויעשו אתה כראוי ולא ינגפו.

30-31 – כדי להיות מחובר למסורות צריך ענווה. הרצון לחדש וליצור יצירה חדשה נובע מצורך לביטוי עצמי. אדם בעל ענווה אינו מחפש לבטא את רצונותיו, אלא מחפש את האמת! בגמרא מובא שבשעה שירד משה מלפני הקב"ה בא השטן ואמר: "ריבוננו של עולם תורה היכן היא? אמר לו: נתתה לארץ. הלך השטן אצל ארץ ואמר לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, חיפשתי בכל הארץ ולא מצאתיה. אמר לו: לך אצל בן עמרם. הלך אצל משה, אמר לו: תורה שנתן לך הקדוש ברוך הוא היכן היא? אמר לו: וכי מה אני שנתן לי הקדוש ברוך הוא תורה? אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: משה, בדאי אתה? - אמר לפניו: ריבוננו של עולם, חמדה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום. אני אחזיק טובה לעצמי? - אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: הואיל ומיעטת עצמך - תקרא על שמך, שנאמר זכרו תורת משה עבדי.

משה רבנו נבחר למסור את התורה, משום שמיעט עצמו ולא החזיק טובה לעצמו. דוקא עובדה זו "גורמת" לקב"ה לקרוא לתורה על שמו של משה – "זכרו תורת משה עבדי". משה רבנו מרגיש שיעבוד גמור לתורת ה'. גם אם משה רבנו מחדש חידושים הכל מתוך הרגשת מחויבות, לתורה שניתנה לו בסיני.

משום כך פסק הרמב"ם שדברי תורה נמשלו למים, כשם שמים אינם נעצרים במדרון אלא יורדים עד שמגיעים לגומא, כך דברי תורה אינם מתקיימים בגסי הרוח ולא במי שהוא גבה לב, אלא במי שהוא שפל רוח שמתאבק בעפר רגלי חכמים. בעל ענווה מבטל את דעתו בפני דעת גדולי ישראל. גדולי ישראל מעבירים את המסורת מדור לדור ומכח ההתבטלות והחיבור למסורת זוכים אנו ודברי תורה מתקיימים על ידינו!

"קיבצתי מספר עלוני שבת וחישבתי את אחוז דברי התורה כולל הכותרות, לעומת הפרסומות, ההודעות, הסיפורים והדיווחים השונים. וכך יצא כי גיליון 'באהבה ואמונה' ו'קוממיות' - כמחצית מתוכם או קרוב למחצית עוסק בדברי תורה, ועל כן ראוי לגונזם. לעומת זאת יש רוב דברי חול בגיליונות 'שבת בשבתו' (60% חול), 'מעייני הישועה' (63% חול), 'מעט מן האור' (70% חול), 'שבתון' (70% חול), 'השבת' (70% חול). 'עולם קטן' (80% חול). וכיוון שרובם חול, אין חובה לגונזם, אלא יש לעוטפם בשקית שאינה שקופה וכך להניחם בפח. (על מסקנתו ההלכתית של הרב מלמד יש חולקים וסוברים שאין דין ביטול אבל על העובדות הם עובדות)

בקריאה ראשונה של הדברים זה מצחיק, אבל כשאנו מבינים שמדובר בציבור שלנו זה עצוב.... מה העיקר ומה הטפל???? העלונים התורניים ביותר הגיעו למחצה על מחצה.....

זו התורה לא תהא מוחלפת

24-25 – שמעון הצדיק היה אומר "על שלושה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים". הקשה הרב שבתאי יגל זצ"ל ראש ישיבה סלונים, מדוע הוסמכה לשני הראשונים ה"א הידיעה, ונעדרה מן העמוד השלישי, גמילות חסדים? והשיב: חז"ל צפו ברוח קדשם שיגיעו זמנים שכל פלג יתיימר ב'תורה' משלו, יציע 'תיקונים' ושינויים ויגרע כרצונו. לפיכך הדגישו שהעולם מתקיים אך ורק על 'תורה' הידועה, תורה מן השמים בצביונה הטהור. הוא הדין בעבודת הבורא – יהיו תנועות שידגלו בעבודות זרות או יעלו על נס את עבודת הכפיים, לפיכך הודיעו שאין העולם מתקיים אלא על 'העבודה', עבודת הבורא הידועה מדור דור. אבל ביחס לגמילות חסדים – אין צורך לציין איזו היא ולהבדילה מאחרות, שכן גמילות חסד נעשית לכל, לעניים מהוגנים ושאינם מהוגנים, לכל דצריך ולכל דכפין... (ציטוט מהרב גלינסקי)

בטח השורה: "יהיו תנועות שידגלו בעבודות זרות או יעלו על נס את עבודת הכפיים" צרמה לכם, נכון, אנחנו כן דוגלים בעבודת כפיים, אנחנו כן מאמינים ביישוב הארץ, אנחנו כן מאמינים בצה"ל, אבל אחר הכל אנחנו צריכים לדעת מה בראש, בראש יש דבר אחד בלבד, תורה, תורה ושוב תורה. כשכל הרשימה שמנינו כאן יונקת מתורה זה מצוין, אבל כשהסדר מתהפך, אין לנו חלק ונחלה בכל זה. כבר אמרנו שאם ידרשו מאתנו להתנהג בצבא, שלא על פי דעת תורה לא נהסס ונסרב פקודה, נאמר בלב שלם לא זו דרכנו!! הצבא מתאים את עצמו לתורה ולא להפך!!

נראה לי שכך צריך להסביר את דברי הרב מסלונים באמת יש עבודה אחת והיא עבודת הבורא על פי התורה, אין זה אומר שאסור להתעסק במלאכת כפיים, אבל בתנאי שמלאכת הכפיים יונקת מהתורה!

26-29 – פרשת שמיני עוסקת בכשרות המאכלים. כדי שדג יהיה נמנה בתוך הדגים הטהורים הוא צריך שיהיו לו שני סימני טהרה – סנפיר וקשקשת.

בגמרא מבואר שמספיק לחפש רק את סימן הקשקשת, משום שהכלל אומר ש"כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר". בגמרא הקשו, אם כן "לכתוב רחמנא קשקשת ולא לכתוב סנפיר"

חברים יקרים!
אהל מועד ושבת לוי היו ממוקמים במרכז האומה הישראלית.
עיני כל השבטים נשואות אל הנקודה הפנימית ומשם כולם
יונקים את כוחם.
ככל שנשים את התורה במרכז חיינו נרגיש איך גם החול
מתקדש ואנו נעשים כלי שרת להופעת שם ה' בעולם.
חיבור לתורה חייב להיות מבוסס על חיבור לדורות של אבותינו
ואבות אבותינו. ללא חיבור למסורת אין חיבור לתורה וגם מה
שנראה כתורה אינו תורה.
בעוד ימים ספורים בחג השבועות נזכה לאור גדול שזכו לו
ישראל במעמד מתן תורה. נקבל על עצמנו לשים את התורה
במרכז החיים, נחבר את עצמנו לקהילות שבראש הפרמידה
עומדת התורה, נקבע עיתים לתורה, נדע מתי לומר "עד כאן"
ומתי לומר "רוצים עוד". ככל שנתחבר יותר לתורת ישראל
נראה שינוי לטובה בכל תחומי החיים, בזוגיות, חינוך ילדים,
פרנסה וכו', נרגיש שמחה ומהות בחיים ונראה איך חיינו נעשים
ערכיים וטובים.
שבת שלום וחג שמח!!

